

Справа “Щербаков проти України” (Shcherbakov v. Ukraine)

У рішенні, ухваленому 19 квітня 2005 року у справі “Щербаков проти України”, Суд постановив, що:

- було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції;
- було порушено ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику загалом 1500 євро на відшкодування матеріальної шкоди, моральної шкоди та судових витрат.

Обставини справи

Заявник Анатолій Олександрович Щербаков є громадянином України, народився 1956 року і проживає у м. Лисичанську.

У жовтні 2000 року заявник звернувся до суду з позовом про стягнення заборгованої йому заробітної плати з Лисичанської шахтобудівельної компанії, в якій він працював. У листопаді 2000 року суд задовольнив цей позов і зобов’язав відповідача сплатити заявнику 4858 гривень. Невдовзі після ухвалення судом рішення було відкрито виконавче провадження. Втім, у зв’язку з відсутністю у підприємства-боржника коштів, це рішення не виконувалось аж до листопада 2003 року. У листопаді 2003 року підприємство-боржник нарешті перерахувало на рахунок заявника заборговану йому суму у повному обсязі.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що невиконання рішення суду на його користь впродовж більше трьох років було порушенням ч. 1 ст. 6 Конвенції. Він також скаржився на порушення його права мирно володіти своїм майном, яке було вчинено всупереч вимогам ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Суд передусім відзначив, що держава повинна відповідати за борги державних підприємств. Затримка у виконанні судового рішення може бути виправдана лише у виняткових обставинах, однак вона не може бути такою, аби порушити саму сутність права, котре забезпечується ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Суд відзначив стосовно даної справи, що держава не повинна була позбавляти заявника права скористатися наслідками рішення на його користь, покликаючись на фінансові труднощі підприємства-боржника. Суд вказав, що рішення залишалось невиконаним упродовж тривалого строку, а саме: протягом понад три роки. Остаточне виконання відбулося, власне, після того, як Уряд офіційно дізнався про те, що п. Щербаков звернувся до Суду.

Зрештою Суд вказав, що невиконання рішення впродовж понад три роки означало передусім те, що держава істотним чином позбавила ч. 1 ст. 6 Конвенції її корисного значення. Суд зауважив, що Уряд таки не спромігся навести належні пояснення такого зволікання. Відтак Суд постановив, що мало місце порушення ч.1 ст. 6 Конвенції.

Стосовно скарги заявника на порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції Суд вкотре нагадав, що неможливість особи отримати виконання судового рішення на свою користь становить втручання в її право на мирне володіння майном, яке закріплене у ст. 1 Першого протоколу до Конвенції. Відтак Суд постановив, що невиконання протягом тривалого строку, а саме трьох років і восьми місяців, судового рішення у справі заявника було порушенням ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПРН України М.Ю. Пришляк та П.М. Рабіновичем.

